

Otec Goriot

- Autor: Honoré de Balzac
- Literární žánr: román
- Literární druh: epika
- Časoprostor: 1. polovina 19. století, Paříž (penzionát paní Vauquerové)
- Kontext autorovy tvorby (v jakém období působil): 1. polovina 19. století
- Kompozice: chronologická

Životopis autora

- Francouzský spisovatel, představitel realismu a romantismu, novinář, kritik
- Romanopisec (považován za zakladatele kriticko-realistického románu)
- Vystudoval práva
- V dílech kritizoval společnost, snaha o vystihnutí převládajících morálních vlastností
- Snažil se dostat do vyšší (aristokratické) společnosti
- Psal pro výdělek (finanční potíže řešil literární tvorbou)
- Několik pokusů o sebevraždu, na jeho pohřbu promluvil Viktor Hugo
- Další díla: Ztracené iluze

Formální znaky

- Balzacův styl je realistický s detailním popisem prostředí, postav a jejich psychologie
- Dílo je psáno vyprávěcím stylem s bohatým jazykem a detailními popisy
- Román má klasickou kompozici, s expozicí, středem děje a závěrem
- Děj je lineární, chronologický a sleduje osudy různých postav ve vztahu k otci Goriotovi

Postavy

- Otec Goriot: bývalý výrobce nudlí, stařec, který nadevše miluje svoje dcery Delfínu a Anastázii, dobrosrdečný, naivní, moudrý a poctivý.
- Evžen de Rastignac: student práv, cílevědomý, svědomitý, chudý a ctižádostivý.
- Bianchon: student medicíny, vždy nápomocný, nejlepší přítel Evžena, pomáhá mu se starat o otce Goriota.
- Delfína de Nucingen: dcera Goriota, vždy zastíněná úspěchem své sestry Anastázie; miluje Evžena; má lepší charakter a vztah k otci než její sestra, ovšem také otce často využívá ve svůj prospěch.
- Anastázie de Restaud: dcera Goriota, toužila po společném postavení, využívá otce pouze pro peníze.
- Paní Vauquerová: vdova, majitelka penzionu, touží po penězích.
- Vautrin: bývalý galejník, zlý, cynický, každého nabádá k špatnostem, zběhlý ve společnosti.
- Sylvie: kuchařka u paní Vauquerové.
- Kryštof: poslíček u Vauquerů.

Jazykové prostředky

- Spisovný jazyk, občas hovorový (různé prostředí)
- Detailní popisy prostředí (budov, ulic, bytu)
- Netradiční přirovnání, symbolika, metafora
- Časté úvahy, dramatičnost textu

Témata, motivy

- Goriotova povaha
- Peníze, dcery, výchování, otcovská láska

Tropy a figury

- Přirovnání – žily si jako nějaké milenky
- Metafora – nadsázka knížecí dory

Obsah díla

Otec Goriot je bývalý úspěšný obchodník s nudlemi, který své dcery Anastázii a Delfinu miloval víc než cokoli. Provdal je za bohaté manžely a dcery se za chudého otce začaly stydět a pouze zneužívaly obrovské náklonnosti. Goriot, který jim neuměl říct ne, postupně prodal vše, na čem mu záleželo a stal sousedem nemajetného studenta Rastignace. Rastignac, který pochází z nepříliš bohaté šlechtické rodiny – touží po majetku, uznání a společenském postavení. Začne se chovat jako mladý zámožný šlechtic, aby toho dosáhl. Je představen Goriotově dceři, které se začne dvořit, až její srdce získá. Obě dcery se dostanou na mizinu a Goriot se jim snaží až do své chudé smrti pomoci. Citové vypětí se stává příčinou jeho smrti.

Další autoři působící v tomto období (1. polovina 19. století)

- Karel Hynek Mácha – Máj
- Karel Havlíček Borovský – Král Lávr
- Karel Jaromír Erben – Kytice
- Honoré de Balzac – Otec Goriot
- Božena Němcová – Babička